

Єфімова О. М.,

*кандидат педагогічних наук, старший
викладач, Національний технічний університет
України «Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»*

**РОЛЬ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ
КУРСАНТІВ ВНЗ ЯК ДОМІНАНТНА ВЕЛИЧИНА З ПРОЕКЦІЄЮ
НА РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ**

В основі організації виробництва і суспільних відносин, сфери управління та сфери обслуговування лежить вміння спілкуватися [5, с. 86]. Навчання комунікації - безпосередня мета вивчення іноземної мови в умовах вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ).

Комунікативне навчання передбачає забезпечення процесу навчання як моделі процесу спілкування. У такому ключі курсанти вчать техніці комунікації, опановують мовленнєвим етикетом, стратегією і тактикою діалогічного та групового спілкування, вирішують різноманітні комунікативні завдання, набувають вправності у налагодженні контактів із іншими людьми, виявленні ініціативи, доброзичливості, тактовності. Власне, йдеться про професійно значущі якості сучасного військового фахівця.

Поступальний розвиток Збройних Сил України залежить від наявності військових кадрів з високою кваліфікацією, які спроможні ефективно спілкуватися, долати психологічні бар'єри в комунікації, знаходити вихід з будь-якої конфліктної ситуації. Професійно-ділова орієнтація передбачає залучення майбутнього фахівця до світових знань і досягнень у військовій галузі. Це створює підґрунтя для розширення можливостей удосконалення рівня професійної компетентності та формування готовності до введення в іншомовне професійне спілкування [3, с. 105]. Мовленнєві вміння набувають свого смислового навантаження в активній комунікативній діяльності у межах іншомовного колективу, в конкретно заданій ситуації, у певних сферах, формах і ролях. Еталоном мовленнєвих умінь є сучасна літературна норма мови, що охоплює і розмовну мову, якою користуються освічені носії мов комунікативних професійних і непрофесійних спільнот у ситуаціях міжкультурних контактів. Комунікативні вміння досягаються оволодінням способами прийому, засвоєння, передачі інформації, а також нормами комунікативної взаємодії. Їх класифікують з огляду на вид мовленнєвої діяльності: а) читання, б) аудіювання, в) письмо і г) говоріння.

Комунікативне навчання іноземної мови справляє позитивний ефект на розвиток психічних функцій „Я-особа”. Особливою мірою воно позначається на розвитку узагальненого абстрактного мислення [2, с. 80]. Адже у свідомості людини, яка володіє лише рідною мовою, сутність думки та способи її оформлення нерозривно пов'язані між собою. У свою чергу, іноземна мова надає можливість збагнути, що існують інші, відмінні способи вираження думки, інші зв'язки між формою та значенням. У мовознавстві побутує твердження, що при вивченні іноземної мови розвиток мислення відбувається не стільки шляхом порівняння з рідною мовою, скільки за рахунок вирішення складних завдань [4, с. 180]. Вони містять елементи проблемності, пов'язані зі смисловим змістом процесу навчання. У цей спосіб активно розвивається пізнавальна та комунікативна функція мислення.

Вивчення іноземної мови також вносить вклад у розвиток таких важливих розумових операцій, як зіставлення, аналіз і синтез, розвиваються фонематичний та інтонаційний слух, імітативні й інтуїтивні здібності, здатність до розмежування головного та побічного, пам'ять. Уяву і творчі здібності курсантів розширюють „моделювання на заняттях ситуацій реальної дійсності, участь у мовленнєвих іграх” [1, с. 110], діях у прогнозованих обставинах. Вивчення іноземної мови накладає свій відбиток і на культуру спілкування та мовленнєву діяльність рідною мовою. Формування мовленнєвих умінь іноземною мовою сприяє розвитку слухових, зорових і моторних відчуттів курсантів. Вони вчаться адекватно планувати мовленнєву поведінку, співвідносячи цілі кожного вчинку з висловлюваним змістом і наявними у них мовними засобами. Робота над текстом вчить вдумливо ставитися до читання як діяльності загалом. Такі вправи, як складання плану, реферату, анотації до тексту, граматичні та лексичні вправи, позааудиторне читання розвивають навички щодо логічного викладу думок. Все це сприяє підвищенню не лише мовленнєвої, а й загальної культури курсантів.

Таким чином, позитивний вплив вивчення іноземної мови на вдосконалення володіння рідною мовою доцільно розглядати як у широкому (культура мовного спілкування), так і в більш вузькому сенсі (вдумливе користування засобами рідної мови).

Список використаних джерел

1. Вайнорене І. П. Ділова гра як метод формування іншомовної комунікативної компетенції студентів юридичних спеціальностей / І. П. Вайнорене // Вісник Академії адвокатури України. - 2010. - Ч. 2 (18). - С. 110 - 114.
2. Egan K. Individual development and the curriculum / Kieran Egan. - London: Hutchinson, 1986. - 174 p.
3. Gunnarsson B.-L. Language for Special Purposes / Britt-Louise Gunnarsson // Second language education; [ed. by G. Richard Tucker, David Corson]. - Dordrecht - London: Kluwer Academic, 1997. - P. 105 - 120.
4. Ohta A. S. Second language acquisition processes in the classroom: learning Japanese / Amy Snyder Ohta. - Mahwah, N.J. - London: Lawrence Erlbaum Associates, 2001. - 298 p.
5. Treadwell D. Publicrelationswriting: principlesinpractice / DonaldTreadwell, Jill B. Treadwell. - ThousandOaks, CA. - London: SAGE, 2005. - 517 p.